

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమద్భాగవతే సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదేన కృతం
॥ శ్రీ నృసింహస్తుతిః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీ నృసింహస్తుతిః ॥

ప్రహ్లాద ఉవాచ

బ్రహ్మాదయః సురగణా మునయోఽథ సిద్ధాః
సత్త్వైకతాన మతయో వచసాం ప్రవాహైః ।
నారాధితుం పురుగుణైరధునాపి పిప్రుః
కిం తోష్టుమర్హతి స మే హరిరుగ్రజాతేః ॥ 1 ॥

మన్యే ధనాభిజన రూప తపః శ్రుతౌజ -
స్తేజః ప్రభావ బల పౌరుష బుద్ధి యోగాః ।
నారాధనాయ హి భవంతి పరస్య పుంసో
భక్త్యా తుతోష భగవాన్ గజయాధపాయ ॥ 2 ॥

విప్రాద్ ద్విషడ్గుణయుతాదరవిందనాభ -
పాదారవింద విముఖాచ్ఛ్వాపచం వరిష్ఠం ।
మన్యే తదర్పిత మనో వచనే హితార్థ -
ప్రాణం పునాతి స కులం న తు భూరిమానః ॥ 3 ॥

నైవాత్మనః ప్రభురయం నిజలాభ పూర్ణో
మానం జనాదవిదుషః కరుణో వృణీతే ।
యద్యజ్ఞనో భగవతే విదధీత మానం
తచ్ఛాత్మనే ప్రతి ముఖస్య యథా ముఖశ్రీః ॥ 4 ॥

తస్మాదహం విగత విక్లవ ఈశ్వరస్య
సర్వాత్మనా మహి గృణామి యథామనీషం ।

నీచోఽజయా గుణ విసర్గమనుప్రవిష్టః
పూయేత యేన హి పుమాననువర్ణితేన || 5 ||

సర్వే హ్యమీ విధికరాస్తవ సత్త్వధామ్నో
బ్రహ్మదయో వయమివేశ న చోద్విజంతః |
క్షమాయ భూతయ ఉతాత్మ సుఖాయ చాస్య
విక్రీడితం భగవతో రుచిరావతారైః || 6 ||

తద్ యచ్ఛ మన్యుమసురశ్చ హతస్త్వయాద్య
మోదేత సాధురపి వృశ్చిక సర్పహత్యా |
లోకాశ్చ నిర్వృతిమితాః ప్రతియంతి సర్వే
రూపం నృసింహ విభయాయ జనాః స్మరంతి || 7 ||

నాహం బిభేమ్యజిత తేఽతిభయానకాస్య -
జిహ్వార్క నేత్ర భ్రుకుటీ రభసోగ్ర దంష్ట్రాత్ |
ఆంత్ర స్రజః క్షతజ కేసర శంకు కర్ణా -
న్విర్వాదభీతదిగిభాదరిభిన్నఖాగ్రాత్ || 8 ||

త్రస్తోఽస్మహం కృపణ వత్సల దుస్సహోగ్ర -
సంసార చక్రకదనాద్ గ్రసతాం ప్రణీతః |
బద్ధస్స్వ కర్మభిరుశత్తమ తేఽంఘ్రి మూలం
ప్రీతోఽపవర్గ మరణం హ్వయసే కదా ను || 9 ||

యస్మాత్ ప్రియాప్రియ వియోగ సయోగ జన్మ -
శోకాగ్నినా సకలయోనిషు దహ్యామానః |
దుఃఖౌషధం తదపి దుఃఖమతద్ధియాహం
భూమన్ భ్రమామి వద మే తవ దాస్యయోగం || 10 ||

సోఽహం ప్రియస్య సుహృదః పర దేవతాయా
 లీలా కథాస్తవ నృసింహ విరించ గీతాః |
 అంజస్తీతర్క్యనుగృణన్ గుణవిప్రముక్తో
 దుర్గాణి తే పద యుగాలయ హంస సంగః || 11 ||

బాలస్య నేహ శరణం పితరౌ నృసింహ
 నార్తస్య చాగదముదన్వతి మజ్జతో నౌః |
 తప్తస్య తత్ ప్రతివిధిర్య ఇహంజసేష్ట -
 స్తావద్విభో తనుభృతాం త్వదుపేక్షితానాం || 12 ||

యస్మిన్ యతో యర్హి యేన చ యస్య యస్మాద్
 యస్మై యథా యదుత యస్తపరః పరో వా |
 భావః కరోతి వికరోతి పృథక్ స్వభావః
 సంచోదితస్తదఖిలం భవతః స్వరూపం || 13 ||

మాయా మనః సృజతి కర్మమయం బలీయః
 కాలేన చోదితగుణానుమతేన పుంసః |
 ఛందోమయం యదజయార్హిత పోడశారం
 సంసార చక్రమజ కోఽతితరేత్ త్వదన్యః || 14 ||

స త్వం హి నిత్య విజితాత్మగుణః స్వధామ్నా
 కాలో వశీకృత విసృజ్య విసర్గ శక్తిః |
 చక్రే విసృష్టమజయేశ్వర పోడశారే
 నిష్పీడ్యమానముపకర్ష విభో ప్రపన్నం || 15 ||

దృష్టా మయా దివి విభోఽఖిల ధిష్ణ్యపానాం
 ఆయుః శ్రియో విభవ ఇచ్ఛతి యాంజనోఽయం |
 యేఽస్మత్ పితుః కుపిత హాస విజృంభితభ్రూ
 విస్ఫూర్జితేన లులితాః స తు తే నిరస్తః || 16 ||

తస్మాదమూస్తను భృతామహమాశిషోజ్ఞ
 ఆయుః శ్రియం విభవమైంద్రియమా విరించాత్ |
 నేచ్ఛామి తే విలులితానురువిక్రమేణ
 కాలాత్మనోపనయ మాం నిజ భృత్య పార్శ్వం || 17 ||

కుత్రాశిషః శ్రుతి సుఖా మృగ తృప్తి రూపాః
 క్షేదం కలేబరమశేష రుజాం విరోహాః |
 నిర్విద్యతే న తు జనో యదపీతి విద్వాన్
 కామానలం మధులవైః శమయన్ దురాపైః || 18 ||

క్వాహం రజఃప్రభవ ఈశ ! తమోఽధికేఽస్మిన్
 జాతః సురేతర కులే క్వ తవానుకంపా |
 న బ్రహ్మణో న తు భవస్య న వై రమాయా
 యన్మేఽర్పితః శిరసి పద్మకరః ప్రసాదః || 19 ||

నైషా పరావర మతిర్భవతో నను స్యాత్
 జంతోర్యథాఽఽత్మసుహృదో జగతస్తథాపి |
 సంసేవయా సురతరోరివ తే ప్రసాదః
 సేవానురూపముదయో న పరావరత్వం || 20 ||

ఏవం జనం నిపతితం ప్రభవాహి కూపే
 కామాభి కామమను యః ప్రపతన్ ప్రసంగాత్ |
 కృత్వాఽఽత్మసాత్ సురర్షిణా భగవన్ గృహీతః
 సోఽహం కథం ను విస్మజే తవ భృత్య సేవాం || 21 ||

మత్ప్రాణ రక్షణమనంత పితుర్వధశ్చ
 మన్యే స్వభృత్య ఋషివాక్యమృతం విధాతుం |
 ఖడ్గం ప్రగృహ్య యదవోచదసద్విధిత్సుః
 త్వామీశ్వరో మదపరోఽవతు కం హరామి || 22 ||

ఏకస్త్వమేవ జగదేతదముష్య యత్త్వం
ఆద్యంతయోః పృథగవస్యసి మధ్యతశ్చ |
సృష్ట్యా గుణ వ్యతికరం నిజమాయయేదం
నానేవ తైరవసితస్తదను ప్రవిష్టః || 23 ||

త్వం వా ఇదం సదసదీశ భవాంస్తతోఽన్యో
మాయా యదాత్మ పరబుద్ధిరియం హ్యపార్థా |
యద్యస్య జన్మ నిధనం స్థితిరీక్షణం చ
తద్వై తదేవ వసుకాలవదష్టితర్వోః || 24 ||

న్యస్యేదమాత్మని జగద్విలయాంబు మధ్యే
శేషేఽత్మనా నిజసుఖానుభవో నిరీహాః |
యోగేన మేలిత దృగాత్మని పీతనిద్ర -
స్తుర్యే స్థితో న తు తమో న గుణాంశ్చ యుంక్షే || 25 ||

తస్యైవ తే వపురిదం నిజకాల శక్త్యా
సంచోదిత ప్రకృతి ధర్మణ ఆత్మగూఢం |
అంభస్యనంత శయనాద్ విరమత్సమాధే -
ర్నాభేరభూత్ స్వకణికావటవన్మహాబ్జం || 26 ||

తత్సంభవః కవిరతోఽన్యదపశ్యమానః
త్వాం బీజమాత్మని తతం స్వబహిర్విచింత్య |
నావిందదద్ధ శతమప్సు నిమజ్జమానో
జాతేఽంకురే కథము హోపలభేత బీజం || 27 ||

స త్వాత్మయోనిరతి విస్మిత ఆశ్రితోఽబ్జం
కాలేన తీవ్ర తపసా పరిశుద్ధ భావః |
త్వామాత్మనీశ భువి గంధమివాతి సూక్ష్మం
భూతేంద్రియాశయమయే వితతం దదర్శ || 28 ||

ఏవం సహస్ర వదనాంఘ్రి శిరఃకరోరు -

నాసాస్య కర్ణ నయనాభరణాయుధాఢ్యం ।
 మాయామయం సదుపలక్షిత సన్నివేశం
 దృష్ట్వా మహాపురుషమాప ముదం విరించః ॥ 29 ॥

తస్మై భవాన్ హయ శిరస్తనువం చ బిభ్రత్
 వేద ద్రుహవతి బలౌ మధుకైటభాఖ్యౌ ।
 హత్వాఽఽనయచ్ఛ్రుతిగణాంస్తు రజస్తమశ్చ
 సత్త్వం తవ ప్రియతమాం తనుమామనంతి ॥ 30 ॥

ఇత్థం నృతిర్యగృషిదేవరుషావతారైః
 లోకాన్ విభావయసి హంసి జగత్ప్రతీపాన్ ।
 ధర్మం మహాపురుష పాసి యుగానువృత్తం
 ఛన్నః కలౌ యదభవస్త్రీయుగోఽథ స త్వం ॥ 31 ॥

నైతన్మనస్తవ కథాసు వికుంఠనాథ
 సంప్రీయతే దురిత దుష్టమసాధు తీవ్రం ।
 కామాతురం హర్ష శోక భయైషణార్తం
 తస్మిన్ కథం తవ గతిం విమృశామి దీనః ॥ 32 ॥

జిహ్వాకతోఽచ్యుత వికర్షతి మావిత్సృష్టా
 శిశ్నోఽన్యతస్త్వగుదరం శ్రవణం కుతశ్చిత్ ।
 ఘ్రాణోఽన్యతశ్చపలదృక్ క్వ చ కర్మ శక్తి -
 ర్బహ్వస్సపత్న్య ఇవ గేహపతిం లునంతి ॥ 33 ॥

ఏవం స్వకర్మ పతితం భవ వైతరణ్యాం
 అన్యోన్య జన్మ మరణాశన భీత భీతం ।
 పశ్యంజనం స్వపర విగ్రహ వైర మైత్రం
 హంతేతి పారచర పీఘహి మూఢమద్య ॥ 34 ॥

కోన్వత్ర తేఽఖిల గురో భగవన్ ప్రయాస
ఉత్తారణేఽస్య భవ సంభవ లోప హేతోః |
మూఢేషు వై మహదనుగ్రహ ఆర్తబంధో
కిం తేన తే ప్రియ జనాననుసేవతాం నః || 35 ||

నైవోద్విజే పర దురత్యయవైతరణ్యాః
త్వద్వీర్య గాయన మహామృత మగ్నచిత్తః |
శోచే తతో విముఖ చేతస ఇంద్రియార్థ -
మాయా సుఖాయ భరముద్వహతో విమూఢాన్ || 36 ||

ప్రాయేణ దేవ మునయస్స్య విముక్తి కామా
మౌనం చరంతి విజనే న పరార్థ నిష్ఠాః |
నైతాన్ విహాయ కృపణాన్ విముముక్ష ఏకో
నాన్యం త్వదస్య శరణం భ్రమతోఽనుపశ్యే || 37 ||

యన్మైథునాది గృహమేధి సుఖం హి తుచ్ఛం
కంఢూయనేన కరయోరివ దుఃఖ దుఃఖం |
తృప్యంతి నేహ కృపణా బహు దుఃఖ భాజః
కంఢూతివన్మనసిజం విషహేత ధీరః || 38 ||

మౌన వ్రత శ్రుత తపోఽధ్యయన స్వ ధర్మ -
వ్యాఖ్యా రహో జప సమాధయ ఆపవర్గ్యాః |
ప్రాయః పరం పురుష తే త్వజితేంద్రియాణాం
వార్తా భవంతుత న వాత్ర తు దాంభికానాం || 39 ||

రూపే ఇమే సదసతీ తవ వేదస్పృష్టే
బీజాంకురావివ న చాన్యదరూపకస్య |
యుక్తాస్సమక్షముభయత్ర విచిన్వతే త్వాం
యోగేన వహ్నిమివ దారుషు నాన్యతః స్యాత్ || 40 ||

త్వం వాయురగ్నిరవనిర్వియదంబు మాత్రాః
ప్రాణేంద్రియాణి హృదయం చిదనుగ్రహశ్చ |
సర్వం త్వమేవ సగుణో విగుణశ్చ భూమన్
నాన్యత్ త్వదస్త్వపి మనో వచసా నిరుక్తం || 41 ||

నైతే గుణా న గుణినో మహదాదయో యే
సర్వే మనఃప్రభృతయః సహదేవమర్త్యాః |
ఆద్యంతవంత ఉరుగాయ విదంతి హి త్వాం
ఏవం విమృశ్య సుధియో విరమంతి శబ్దాత్ || 42 ||

తత్ తేఽర్హతమ నమస్సుతి కర్మ పూజాః
కర్మ స్మృతిశ్చరణయోః శ్రవణం కథాయాం |
సంసేవయా త్వయి వినేతి షడంగయా కిం
భక్తిం జనః పరమహంస గతౌ లభేత || 43 ||

|| ఇతి శ్రీ నృసింహస్తుతిః సమాప్తా ||